

LOOMAKASVATAJA, KÜÜLIKU- JA KARUSLOOMAKASVATAJA ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Vähemalt põhiharidusega õpilane
Õppevorm	Statsionaarne

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	ÕPITEE JA TÖÖ MUUTUVAS KESKKONNAS	5	E. Rõuk, E. Kadastik, V.Rõbtšenko
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane juhib omatöölalast karjääri tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane:	Õpilane:		
1. kavandab oma õpitee, arvestades isiklike, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga; • sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpiesmärgid ja põhjendab neid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani, arvestades oma huvide, ressursside ja erinevate keskkonnateguritega. 		
2. mõistab ühiskonna toimimist, töandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab meeskonnatööna turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid; • kirjeldab meeskonnatööna piirkondlikku ettevõtluskeskkonda; • selgitab regulatsioonidest lähtuvaid töandja ja töövõtja rolle, õigusi ja kohustusi; • kirjeldab organisatsioonide vorme ja tegutsemise viise, lähtudes nende eesmärkidest • valib enda karjääri eesmärkidega sobiva organisatsiooni ning kirjeldab selles enda võimalikku rolli; • seostab erinevaid keskkonnategureid enda valitud organisatsiooniga ning toob välja probleemid ja võimalused. 		
3. kavandab omapoolse panuse	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib erinevaid keskkonnategureid ning määratleb meeskonnatööna probleemi ühiskonnas; 		

<p>väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kavandab meeskonnatööna uuenduslikke lahendusi, kasutades loovustehnikaid; • kirjeldab meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/või rahalist väärtust; • valib meeskonnatööna sobiva jätkusuutliku lahenduse probleemile; • koostab meeskonnatööna tegevuskava valitud lahenduse elluviimiseks.
<p>4. mõistab enda vastutust oma tööalase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda lähemate ja kaugemate eesmärkidega ning tehes vajadusel muudatusi eesmärkides ja/või tegevustes; • kasutab asjakohaseid infoallikaid endale koolitus-, praktika- või töökoha leidmisel ning koostab kandideerimiseks vajalikud materjalid; • selgitab tegureid, mis mõjutavad tema karjäärivalikuid ja millega on vaja arvestada otsuste langetamisel, lähtudes eesmärkidest ning lühi- ja pikaajalisest karjääriplaanist; • selgitab enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutavas keskkonnas.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>ENESETUNDMINE JA SELLE TÄHTSUS ÕPITEE PLANEERIMISEL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Võimed, väärtused, oskused, isikuomadused ja käitumisviisid 2. Huvi ja hobitegevuse roll õpitee planeerimisel 3. Suhtlemis- ja koostööoskuste mõju elu-, õpi- ja töörollis <p>ÕPPIMISE OLEMUS JA VÕIMALUSED</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine. Elukestev õpe 2. Õpingutega toimetulek. Õppimist toetavad õpikeskkonnad. 3. Ajamaatriks (ajaplaneerimine) 4. Õpitava valdkonna seosed teiste valdkondadega (võtmepädevused) 5. Õppimine Eestis ja välismaal <p>MAJANDUS, SELLE OLEMUS JA TOIMIMISE MEHHAANISMID</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Majanduse terminid, mõisted ja toimimise mehhanismid 2. Eesti majandus ja vaba ettevõtlus 3. Turg ning selle osapooled 4. Arukas rahakasutus ja oma elu planeerimine 5. Töö ja tööturg. Tööjõud majanduses 6. Ettevõtluse tähtsus ühiskonnas ja selle vormid 7. Konkurents ja koostöö

8. Valitsuse ja riigieelarve roll majanduses
9. Hinnastabiilsus, finantssüsteem ja rahapoliitika

TÖÖANDJA JA TÖÖVÕTJA ROLLID, ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. TÖÖSEADUSANDLUS

1. Tööandja roll, tema õigused ja kohustused
2. Töövõtja roll, tema õigused ja kohustused
3. Riiklik töötervishoiu ja tööohutuse strateegia
4. Töökeskkonna ohutuse ja töötervishoiualane seadusandlus
5. Tervisekontroll, töötervishoiu- ja töökeskkonnavalased teabematerjalid
6. Riskianalüüs, tööõnnetus, käitumine tööõnnetuse korral
7. Lepingulised suhted töö tegemisel.
8. Töölepingu pooled, nende kohustused ja õigused, töökorraldus, töö ja puhkeaeg, puhkuste liigid.
9. Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised

ETTEVÕTLUS JA ETTEVÕTLIKKUS

1. Ettevõtlus ja selle koht ning olulisus turumajanduses
2. Ärikeskkonna osapooled ja regulatsioonid
3. Vastutustundlik ettevõtlus
4. Sotsiaalne ettevõtlus, selle olemus ja sisu
5. Turg ja turundus
6. Finantsid ettevõttes
7. Ettevõtluse algus, areng ja ka lõpetamise võimalused
10. Rahvusvaheline majandus ja majandus muutuvast maailmas, muutused/arengud ettevõtluses

TULEVIKUOSKUSED

1. Muutuva õpi- ja töökeskkonnaga kohanemine
2. Erinevates kultuurikeskkondades töötamine
3. Oskus kiiresti reageerida ootamatule situatsioonile ja leida lahendusi.

PLANEERIMISE JA ENESEJUHTIMISE VIISID

1. Klassikaline ja kaasaegne lähenemine karjäärile (vertikaalne-, horisontaalne- ja kannapöördekarjäär, kaleidoskoop- ja spiraalkarjäär, piirideta karjäär, tööelu 4,0).

TÖÖLE KANDIDEERIMINE

	<ol style="list-style-type: none"> 1. CV koostamise põhitõed 2. Kandideerimisdokumendid: avaldus, kaaskiri, motivatsioonikiri 3. Tööintervjuu
iseseisev töö 60 tundi	<p>Õpiplaani koostamine (teema / eesmärgid / strateegiad / vahendid, ressursid/ ajamaatriks, plaan / hindamine / refleksioon); koostab oma isikliku eelarve juhendi alusel ja analüüsib oma majanduslikke võimalusi; koostab juhendi alusel tuludeklaratsiooni A vormi; analüüsib oma majanduslikke võimalusi töötajana ja tööandjana oma eriala valdkonnas; leiab informatsiooni seadustest (tööandja õigused ja kohustused / töövõtja õigused ja kohustused / tööleping / töökorraldus / puhkus); vormistab etteantud juhendi abil oma erialast tuleneva näidistöölepingu; koostab uurimuse kuidas ettevõtted (3-5 ettevõtte näitel) viivad ellu vastutustundliku ettevõtluse printsiipe ja analüüsib selle tulemuslikkust ettevõttes; monitoorib õpi-, töö- ja karjääriinfot; koostab monitooringu õpitavast erialast arvestades õpi- ja karjääri võimalusi ning lühi- ja pikaajalisi eesmärgi.</p>
Õppemeetodid	<p>Miniloeng, ajurünnak, miniuuring, vestlus, arutelu, reflekteerimine, esitlus, video analüüs, infootsing, individuaalne töö, paaritöö, rühmatöö, õpiobjekti koostamine, eneseanalüüs</p>
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Õppija esitab elektroonilises keskkonnas, Google Drive või Moodle, õpiplaani, mille koostamisel on lähtunud dokumentide vormistamise heast tavast ja mida hinnatakse kirjaliku juhendi alusel. Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel 2. Õpiobjekti (ristsõna / mälumäng / kahoot vms) koostamine etteantud teemal, test, piirkonna ettevõtete ja organisatsioonide (või ainult oma valdkonna ettevõtete) kaardistamine, nende tegevusvaldkonna teada saamiseks ja ettevõtlusvormide erinevuste välja toomiseks; pankade poolt pakutavate teenuste ja teiste turul tegutsevate finantsasutuste analüüs; SWOT analüüs majanduses ja meeskonnatöona kohaliku majanduskeskkonna analüüs; töökorralduseeskirja olemus ja selle alusel töötamine; näidistöölepingu koostamine; ühe äriidee kohta visiooni, missiooni ja eesmärkide sõnastamine ning nende esitlemine; oma ühistuse ettevõtte kirjeldamine (eesmärgid / võimalused / piirangud / enda roll) 3. PEST ja PESTLE analüüs meeskonnatöona ühe vaadeldava ettevõtte kohta, probleemide väljatoomine ja sõnastamine, ühe probleemi välja valimine ja lahenduste pakkumine, ajurünnak meeskonna tööna ning kuidas läbi ettevõtlikkuse või ettevõtluse saaks seda probleemi lahendada, äriideede genereerimine: ajurünnak äriideeks (äriidee arenduse da Vinci mäng jm loovustehnikad ideede genereerimiseks), äriideede esitlus ja

	<p>analüüs (teostamise võimalikkusest / mida on juba probleemi lahenduseks tehtud), ärimudeli koostamine ja esitlus oma valdkonnas meeskonnatöona, vastutustundliku ettevõtluse uurimine 3-5 ettevõtte kohta, kuidas neid printsiipe reaalselt ka ellu viiakse ettevõtetes ja meeskonna tööna analüüsi tegemine, meeskonna tööna sotsiaalse ettevõtte olemuse selgitamine ja näited 5 sotsiaalse ettevõtte kohta, mini turundusplaani koostamine loovalt ja mänguliselt, lihtsustatud finantsprognoside koostamine äriidee kohta, hinnapakkumise ja arve koostamine.</p> <p>4. Õppija koostab ja analüüsib enda karjääriplaani, olles eelnevalt esitanud “Monitooringu”. Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Analüüs, arutelu, individuaalne vestlus, mõistete bingo, rühmatöö, tööleht, õppekäik, õppeprotsessis osalemine (koostöö / algatusvõime / meeskonnatöö / julgus oma arvamuse esitamisel / erinevate võimaluste leidmine / eriarvamuste aktsepteerimine / korrektne kõnekeel), tööleht, infootsing ja selle kriitiline analüüs, esitlus, õpiobjekti koostamine, test, SWOT analüüs, individuaalsed õpiülesanded (näidistööleping, äriidee kirjeldus, unistuste ettevõtte), eneseanalüüs, esitlus, individuaalne tagasiside, mõistekaart / mõistete bingo, rollimäng, tööintervjuu simulatsioon, töökogemuse analüüs
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Haritus ja professionaalsus https://arvamus.postimees.ee/1992139/hari-tus-ja-professionaalsus (12.01.2003) 2. SA Kutsekoda kodulehel https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf 3. OSKA raport “Töö ja oskused 2025” https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0 4. SA Kutsekoda video “Tulevikuoskused”: https://www.youtube.com/watch?v=XLTIes-WrvU&t=148s ja https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8WsI 5. Video „Õppimise kolm vaala“ https://www.youtube.com/watch?v=k5O_plgF3kE 6. Archimedes kodulehega tutvumine. http://archimedes.ee/ 7. Õpiränne Taanis https://www.youtube.com/watch?v=L3vcCaKaZcs 8. Kvalifikatsiooniraamistik https://www.kutsekoda.ee/kvalifikatsiooniraamistik/

9. Eesti kvalifikatsiooniraamistikku tutvustav videoklipp SA Kutsekoja kodulehel
<https://www.kutsekoda.ee/eesti-kvalifikatsiooniraamistik-ekr-alam/>
10. Üldised kompetentsid ja kvalifikatsiooniga seonduvad terminid
<https://www.tootukassa.ee/sites/tootukassa.ee/files/Uldised%20kompetentsid.pdf>
11. Kutsestandardid: https://www.kutseregister.ee/standardid/standardid_top2/?
12. Euroopa keelemapp <https://europass.ee/keelepass>
13. Ettevõtlus. 4. taseme kutseõpe <https://www.opiq.ee/Kit/Details/223>
14. Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu <https://ettevotlusope.edu.ee/>
15. EAS koduleht <https://www.eas.ee/>
16. Töötukassa koduleht <https://www.tootukassa.ee/content/teenused/evat-taotlemine-ja-kasutamine>
17. Opiq keskkond: <https://www.opiq.ee/Packages/Details?packageKey=TeacherHighSchoolPackage>
18. Innove SA Ettevõtlus 4.tase kutseõppes:
https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2uIa3OdcqVStAUM
19. Rahajutud:
https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIUnPmc-2uIa3OdcqVStAUM
20. Rikkaks saamise õpiku autori koduleht: <https://roosaare.com/>
21. Üks hea ja ajas vastu pidanud väärtushinnangute artikkel Peep Laja poolt:
<https://peep.laja.blogspot.com/2005/11/this-i-believe.html>
22. Maksuameti koduleht: <https://www.emta.ee/et>
23. <https://www.rmp.ee/> on majandusarvestuse ja ettevõtte majandamisega seotud infoleht
24. Finantsaabits :<https://www.minuraha.ee/et/publikatsioonid/finantsaabits>
25. Finantsinspektsiooni poolt loodud leht: <https://www.minuraha.ee/>
26. Tööelu lehekülj: <https://www.tooelu.ee/>
27. Tööinspektsiooni koduleht: <https://www.ti.ee/est/avaleht/>
28. Äriidee potentsiaali hindamine, turukõlblikkuse ja realiseeritavuse hindamine “Ajujaht seminari video”:
<https://www.youtube.com/watch?v=PY68Oy23T4M&t=7s>

29. Ekspordi käsiraamat: <https://www.eas.ee/ekspordi-kasiraamat/>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	LOOMADE HOOLDAMINE	5	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime loomaliigi või lindude hooldamisega vastavalt spetsialiseerumisele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. jälgib ja reguleerib sisekliimat, jälgib sööda ja vee olemasolu; hooldab loomi, puhastades söötmiss- ja jootmisala ning eemaldades sõnniku, vajadusel lisab allapanu, arvestades loomade pidamise eesmärki ja heaolu; kasutab sisekliima jälgimiseks automaatikat, vajadusel seadistab	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • hoolitseb loomade üldise heaolu eest, puhastab söötmiss- ja jootmisala, söötab ja joodab loomad, eemaldab sõnniku, vajadusel lisab allapanu, kontrollib automaatsete kliimaseadmete näitajaid, kontrollib valgustust • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest • vastutab oma tööülesannete täitmise eest 		
2. grupeerib ja/või paigutab loomad ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi	<ul style="list-style-type: none"> • grupeerib ja või paigutab loomad ümber, lähtudes loomade tootmisperioodist ja juhistest 		
3. vaatleb loomi igapäevaselt haigete ja/või surnud loomade leidmiseks ning vajadusel eraldab, registreerib ja edastab teabe vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale	<ul style="list-style-type: none"> • vaatleb loomi, tuvastab haiged või hukkunud loomad, kirjeldab haige looma füsioloogilisi näitajad ja käitumist 		

4. puhastab vajadusel loomad, arvestades nende heaolu ja pidamise eesmärki	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab loomad, teostab vastavalt vajadusest erinevaid toiminguid; kammib, harjab, peseb jm, järgides tööohutust
5. hooldab küüniseid arvestades töökorraldust; abistab vajadusel spetsialisti loomade küüniste kärpimisel	<ul style="list-style-type: none"> • abistab spetsialisti, korrastab küüniseis arvestades tööohutust
6. jälgib farmiseadmete kasutamisel nende töökorras olekut, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib farmiseadmete töökorrasolekut, jälgib seadmete tööd, kontrollib tehnilisi näitajaid ning annab hinnangu seadmete töövalmidusest
Teemad, alateemad	<p>Karusloomade ja küülikute füsioloogia ja taastootmise alused Karusloomade heaolu ja käitumine Karusloomade karja hierarhia Ohutu loomade käsitsemine Karusloomade ja küülikute pidamistingimused Allapanu liigid ning seos loomade heaoluga Keskkonnanõuded ja loomade heaolu reeglid seadlusaluselt lähtuvalt Karusloomade hooldamine Loomade hooldamise viisid ja vahendid. Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded Farmiseadmed Tööohutusnõuded</p>
sh. praktiline töö	2 EKAP
iseseisev töö 90 tundi	Leiab infot keskkonna- ja loomade heaolunõuete kohta
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne: 1. Kirjalik töö karusloomade ja küülikute heaolu, igapäevase hooldamise, pidamistingimuste, grupeerimise ja</p>

	farmiseadmete kohta 2. Õpilane demonstreerib karusloomade ja küülikute turvalist käsitsemist, fikseerimist ja puhastamist ning üldist tervislikku seisundit.
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 Harald Tikk, Viive Tikk, Salme Kangur, Liisa Hansson „Karusloomakasvatuse terminid“ Tartu 2007 Salme Kangur „Tšintšiljakasvatuse käsiraamat“ Tallinn 2000 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	LOOMADE SÖÖTMINE	4	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul loomade hooldamine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane sööda ja joodab loomad vastavalt spetsialiseerumisele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. jälgib visuaalselt loomade söömist, järelejäänud sööda kogust	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • jälgib loomade söömist, selgitab loomade seedeprotsesse, toitainete vajadusi ja loendab toitefaktoreid, hindab visuaalselt loomade toitumust ning järelejäänud sööda koguseid • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		

	<ul style="list-style-type: none"> • vastutab tööülesannete täitmise eest
2. ladustab söödad, puhastab hoiuruumid, hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt; eemaldab riknenud sööda ja vee	<ul style="list-style-type: none"> • ladustab ja hoiustab söödad, puhastab hoiuruumid
3. puhastab ning vajadusel desinfitseerib söötmissala ja -vahendid, järgides juhiseid, hügieeninõudeid, pesu- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendeid	<ul style="list-style-type: none"> • hindab visuaalselt ja organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee, korraldab oma tegevust vastavalt olukorrale
4. valmistab ette sööda vastavalt etteantud juhendile ja ratsioonile, söödab ja joodab loomi vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades looma- või linnuliiki ja kasutades muuhulgas eelseadistatud söötmissauto maatikat	<ul style="list-style-type: none"> • söödab ja joodab loomi, eristab enamlevinud söötade ja söödakultuuride liike, selgitab nende omadusi ja kasutamist, puhastab söötmissala ja -vahendeid • kasutab arvutit söötmissauto maatikaga töötades
5. kontrollib söötmiss- ja jootmissseadmete töökorras olekut ja vee olemasolu, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab eelseadistatud söötmissauto maatikat, selgitab söötmiss- ja jootmissseadmete tööpõhimõtteid, kontrollib seadmete puhtust ja töökorrasolekut

Teemad, alateemad	Söötisõpetuse alused. Karusloomade ja küülikute seedeelundkond. Söödad ja söötmine Söötade organoleptiline hindamine Vee kvaliteedi hindamine Söödaratsiooni põhialused Söötade tundmine Söötade ja vee kvaliteedi hindamine Karusloomade ja küülikute toitumuse hindamine
sh. praktiline töö	2 EKAP
iseseisev töö 64 tundi	Leiab teabeallikatest karusloomade ja küülikute erinevate tootmisrühmade toitainete vajadused
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, arutelu
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjalik töö karusloomade ja küülikute toitumuse, söömuse, söötmise ning jootmise kohta 2. Õpilane demonstreerib karusloomade ja küülikute söötmist ja jootmist ning hindab nende toitumust ja söömust
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrin Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiit Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 Harald Tikk, Viive Tikk, Salme Kangur, Liisa Hansson „Karusloomakasvatuse terminid“ Tartu 2007 Salme Kangur „Tšintšiljakasvatuse käsiraamat“ Tallinn 2000 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	LOOMADE TERVISHOID	2	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane jälgib loomaliigi tervislikku seisundit.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. hindab visuaalselt loomade tervislikku seisundit, teavitab kõrvalekalletest, vajadusel eraldab looma ning osutab esmast abi vastavalt juhistele ja abistab loomaarsti	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • hindab visuaalselt loomade üldist tervislikku seisundit, kirjeldab loomade anatoomilisi iseärasusi ja füsioloogilisi näitajaid, • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		
2. ravib ja hooldab haiget looma vastavalt loomaarsti juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • tuvastab looma haigusliku seisundi, tuvastab haige looma, kirjeldab haigustunnuseid, teavitab loomaarsti haigest loomast • ravib haiget looma, eraldab haige looma, osutab esmaabi, ravib vastavalt loomaarsti juhistele, tagab loomale sobiva keskkonna ja heaolu , jälgib ohutusnõudeid • täiendab ennast tööalaselt, omandab uusi töövõtteid 		
3. looma surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjuse transportimisel ja hoiustamisel, arvestades seadusest tulenevaid nõudeid ning vastutava isiku juhiseid	<ul style="list-style-type: none"> • teavitab surnud loomast vastutavat isikut, selgitab korjuse hoiustamist ja edasise käitlemise nõudeid 		
Teemad, alateemad	Karusloomade ja küülikute tervishoiu põhialused Loomatervishoiu põhialused. Seadustest tulenevad veterinaarnõuded. Loomade esmaabi ja ohutu käsitsemise		
sh. praktiline töö	1 EKAP		

iseseisev töö 12 tundi	Leiab teabeallikatest infot karusloomade ja küülikute erinevate haigusgruppide kohta Otsib teabeallikast teavet sanitaarõuete kohta ja leiab seoseid haiguste esinemisega Leiab teabeallikatest infot ravimite ja vaktsiinide kasutamise õiguse kohta
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstatsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: 1. Desinfitseerimislahuste valmistamine ja ohutu kasutamine 2. Situatsiooni kirjelduse järgi praktilise lahenduskäigu leidmine looma tervisliku seisundi või haiguse ning abistamise kohta
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstatsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiit Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 Harald Tikk, Viive Tikk, Salme Kangur, Liisa Hansson „Karusloomakasvatuse terminid“ Tartu 2007 Salme Kangur „Tšintšiljakasvatuse käsiraamat“ Tallinn 2000 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	KÜÜLIKUTE JA KARUSLOOMADE TAASTOOTMINE	3	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul loomade hooldamine ja söötmine		

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised veiste sigimisorganite ehitusest ja talitlusest, suguloomade valikust, tiinestusviisidest, poegimisest ja vastsündinute hooldusest
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1. valib taastootmiseks loomad (vajadusel koostab aretusringid) vastavalt juhiste le	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • valib aretusloomad lähtuvalt juhendist, selgitab suguloomade valikut ja aretusringide koostamist
2. tuvastab indleva küüliku ja karuslooma visuaalselt, arvestades füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära; valmistab looma seemenduseks/paarituseks ette, märgistades, eraldades ja fikseerides looma vastavalt juhiste le	<ul style="list-style-type: none"> • tuvastab indleva karuslooma visuaalselt, arvestades füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, kirjeldab sigimisfüsioloogiat liigist lähtuvalt • valmistab looma seemenduseks/paarituseks ette, märgistades, eraldades ja vajadusel fikseerides järgides ohutust
3. valmistab puurid vastavalt juhiste le poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna ja kontrollib vajaliku inventari olemasolu	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab puurid ette poegimiseks, teostab puuride ettevalmistuse tagades sobiva keskkonna ja vajaliku inventari
4. tuvastab poegiva ja/või poeginud küüliku ja karuslooma, vajadusel abistab poegimisel, järgides hügieeninõudeid ja jälgides loomade tervislikku seisundit	<ul style="list-style-type: none"> • tuvastab poegiva ja/või poeginud karuslooma, registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid, vajadusel teeb ümberpaigutamist • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest
5. registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid vastavalt juhiste le; vajadusel teeb ümberpaigutamist; märgistab potentsiaalsed tõuloomad vastavalt töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> • vajadusel abistab poegimisel, kirjeldab poegimisabi osutamist, põhjendab poegimishügieeni vajalikkust,
6. jälgib pesakonna tervislikku seisundit ja käitumist, tagab vastsündinute ohutuse, arvestades	<ul style="list-style-type: none"> • vaatleb loomade tervislikku seisundit, selgitades füsioloogilisi näitajaid ja loomade käitumist

küüliku ja karuslooma liigiomast käitumist	
7. võõrutab küülikud ja karusloomad vastavalt töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> võõrutab pojad vastavalt töökorraldusele, kirjeldab võõrutusprotsessi
Teemad, alateemad	Karusloomade ja küülikute aretuse alused Karusloomade liigid ja küülikute tõud Karusloomade ja küülikute füsioloogia ja taastootmise alused Karusloomade ja küülikute pidamistingimused allapanu, puuri suurus jne Tõuaretuse algdokumentatsiooni täitmise põhimõtted; Tööohutusnõuded.
sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 38 tundi	Vajalike liigispetsiifiliste farmiregistrite koostamine erinevate infoallikate alusel
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Situatsiooni kirjelduse järgi praktilise lahenduskäigu leidmine etteantud juhustest lähtuvalt korraldada taastootmist vastavalt farmi tootmissuunale ja loomaliigile 2. Kirjalik töö karusloomade ja küülikute valiku, aretuse ja taastootmise kohta
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrín Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 Harald Tikk, Viive Tikk, Salme Kangur, Liisa Hansson „Karusloomakasvatuse terminid“ Tartu 2007 Salme Kangur „Tšintšiljakasvatuse käsiraamat“ Tallinn 2000 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	KÜÜLIKU- JA KARUSLOOMASAADUSTE TOOTMINE	2	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane valib loomad välja nahastamiseks, valmistab ette nahastamisruumid, osaleb looma surmamisel, eeltötleb nahad realiseerimiseks vastavalt ettevõtte töökorraldusele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. valib nahastamiseks loomad, vajadusel hindab välimikku ja nahastamisvalmidust vastavalt juhiste le; märgistab loomad vastavalt juhiste le	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • valib nahastamiseks loomad, hindab ja selgitab looma välimikku ja nahastamisvalmidust, märgistab loomad 		
2. valmistab ette nahastuse ruumid ja hooldab sisseseadet, arvestades õigusaktide nõudeid ja juhiseid	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab ette nahastamise ruumid, hooldab sisseseaded ja tarvikud, kirjeldab õigusaktidest tulenevaid nõudeid 		
3. tapab looma vastavalt juhiste le, tööplaanile ja õigusaktide nõuetele	<ul style="list-style-type: none"> • surmab looma vastavalt juhiste le, selgitab õigusaktide nõudeid, arvestab tööohutust 		
4. nahastab looma trummeldades, nülgides, puhastades nahad ja kraapides rasva	<ul style="list-style-type: none"> • nahastab looma nülgides, puhastab nahad ja kraabib rasva 		
5. trummeldab naha, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib (emaslooma ja isaslooma nahad) ja pakendab nahad vastavalt juhiste le	<ul style="list-style-type: none"> • eeltötleb nahad, trummeldab, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib emas- ja isaslooma nahad, pakendab nahad • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		

Teemad, alateemad	Naha liigid ja kvaliteediklassid Nahastamine Tapmine/hukkamine Lihakehade töötlemise ja müügiga seotud õigusaktid.
sh. praktiline töö	1 EKAP
iseseisev töö 12 tundi	Leiab infot nõuete kohta tapatoas või tapamajas karusloomade ja küülikute hukkamisel
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Karusloomade praktiline nahastamine ja naha kvaliteedi esmahindamine 2. Nahkade ettevalmistamine realiseerimiseks
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö, demonratsioon
Õppematerjalid	Salme Mitt, Lembit Lepasalu „Küülikukasvatus“ I osa Tartu 2013 Katrin Lambing, Lembit Lepasalu, Riina Soidla, Salme Mitt, Tiiu Saar „Tööstuslik küülikukasvatus ja küülikute töötlemine. Küülikukasvatus II osa“ Tartu 2014 Harald Tikk, Viive Tikk, Salme Kangur, Liisa Hansson „Karusloomakasvatuse terminid“ Tartu 2007 Salme Kangur „Tšintšiljakasvatuse käsiraamat“ Tallinn 2000 H. Tikk, S. Kangur „Küülikukasvatus“ Tallinn 2003

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	PRAKTIKA	30	J.Prits, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi iseseisvaks tööks põllumajandussektoris.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmäärke	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri • hindab praktikale seatud eesmäärke ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid
2. töötab juhendamisel põllumajandusettevõttes loomakasvatuse valdkonnas, järgides ettevõtte töökorraldust, tööohutusnõudeid ja loomade heaolu	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab loomade liikumise- ja puhkeala, vastavalt vajadusele vahetab allapanu kasutades selleks farmiseadmeid, -tarvikuid ja –tehnikat • puhastab loomi, hooldab jäsemeid pidades kinni nii looma kui enda turvalisusnõuetest • grupeerib või paigutab loomad ümber, lähtudes nende tootmisperioodist ja juhistest • söötab loomi vastavalt juhistele, kasutades selleks farmiseadmeid või –tehnikat • hindab organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee • jälgib igapäevaselt loomade tervislikku seisundit, eraldab vajadusel probleemse looma ja annab esmaabi ning teavitab loomaarsti • hooldab ja ravib haigeid loomi vastavalt loomaarsti juhendamisele • käsitseb hukkunud looma vastavalt juhistele • tuvastab poegima hakkava looma, eraldab ta vajadusel, valmistab ette poegimisala ja annab vastavalt vajadusele poegimisabi, arvestades ohutus- ja hügieeninõudeid • hooldab vastsündinuid vastavalt juhistele • järgib oma töös head põllumajandustava • töötab iseseisvalt või meeskonnas, hoiab korras oma töökoha, tuleb toime kriisiolukordades
3. koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi alusel arvutis keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda
Teemad, alateemad	Praktikadokumentatsioon Dokumentatsiooni täitmine
iseseisev töö 20 tundi	Praktikadokumentatsioon. Praktikapäevik-aruande koostamine ja esitamine
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, praktiline töö, iseseisev töö, praktiline dokumentatsiooni täitmine, seminar
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Ettevõtte hinnang 2. Praktikapäevik aruande koostamine 3. Praktikaseminar

sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, seminar
Õppematerjalid	Praktikadokumentatsioon www.jkhk.ee

VALIKAINED

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKA P)	Õpetajad
1	MAHEKARUSLOOMA- JA KÜÜLIKUKASVATUS	3	J.Prits
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised mahepõllumajanduslikust tootmisest, loomade pidamisest, söötmisest, tervishoiust ning toodangu töötlemisest ja turustamise nõuetest mahepõllumajanduse põhimõtetest ja õigusaktidest lähtuvalt.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. selgitab mahepõllumajanduse põhimõtteid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • leiab mahetootmise nõuded ja õigusaktid Põllumajandusministeeriumi, Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti veebilehtedelt; • selgitab mahetootmise põhimõtteid ja toob välja erinevusi tavatootmisest. 		
2. kirjeldab maheloomade pidamisnõudeid ja keskkonnasäästlikku sõnnikumajandust	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb mahekarusloomade (sh küülikute) pidamistingimusi tavatootmisega ja toob välja erinevusi loomade heaolust lähtuvalt; • nimetab ja selgitab mahetootmisse enamsobivaid tõugusid; • analüüsib karusloomade heaolu ja tervist ühe mahetalu andmete põhjal; • selgitab sõnniku säilitamist ja kasutamist lähtuvalt keskkonda säästvatest nõuetest. 		

3. arvestab juhendi abil loomade talvise söödavajaduse ja koostab söödaratsiooni	<ul style="list-style-type: none"> • eristab ja hindab organoleptiliselt mahekarusloomade söötasid; • arvestab juhendi abil vajaminevate söötade kogused; • koostab juhendi abil söödaratsioone erinevatele karusloomadele; • hindab loomade toitumust etteantud juhendi abil.
4. selgitab toodangu töötlemise ja turustamise nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab mahetoodangu töötlemise ja turustamise nõudeid; • selgitab liha ja lihatoodete töötlemise ja turustamise nõudeid; • eristab märgistuse alusel mahetoodangut tavapõllumajandustoodangust.
Teemad, alateemad	<p>Mahepõllumajandusseadus ja õigusaktid</p> <p>Maheloomade pidamine</p> <p>Nõuded loomade pidamisele lähtuvalt loomade heaolust ja keskkonnasäästlikkusest</p> <p>Söötmise</p> <p>Söödad ja nende hindamine, söödavajaduse arvestus</p> <p>Tervishoid</p> <p>Sagedasemad terviseprobleemid, nende ennetamine ja ravi</p> <p>Toodete töötlemine ja turustamine</p> <p>Liha ja lihatoodete töötlemisel ja turustamisel.</p> <p>Mahetoodete märgistus</p>
iseseisev töö 38 tundi	Maheloomakasvatusega seonduva materjali läbitöötamine ja analüüs
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <p>1. Kirjalik töö maheloomakasvatuse seadustest</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd.</p>
sh hindamismeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Õppematerjalid	<p>www.agri.ee, www.pma.agri.ee, www.vet.agri.ee</p> <p>Sõnniku keskkonda säästev hoidmine ja käitlemine, PM, KM, AS Maves 2005</p> <p>www.nouandeteenistus.ee</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	TAPMISE KOOLITUS	3	J. Prits, E. Roosma, K. Kersten
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane viib läbi karusloomade ja küülikute tapaprotseduurid vastavalt nõuetele		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. orienteerub loomakaitsealas seadusandluses ja rakendab seda tapmisel	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • orienteerub loomakaitsealases seadusandluses ja selle rakendamises tapamajas; • tunneb tapaloomade anatoomiat, füsioloogiat ning käitumist. 		
2. mõistab karusloomade ja küülikute tapaeelset käitumist ning selle mõju ning koostab loomade algtöötlemise tehnoloogilise skeemi	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab karusloomade ja küülikute tapaeelse käitlemise mõju liha/naha kvaliteedile, kirjeldab tapaloomade stressi, kannatusi, teadvuseolekut ja tundlikkust; • kirjeldab nõudeid loomade kohtlemisel tapamajas, nende fikseerimist, uimastamist; • kirjeldab karusloomade ja küülikute algtöötlemise etappe; • koostab jäneseliste algtöötlemise tehnoloogilise skeemi. 		
Teemad, alateemad	Tapaloomade anatoomia, füsioloogia Mõju liha kvaliteedile Fikseerimine Uimastamine, viisid ja vahendid Veretustamine, viisid ja vahendid Loomade hukkamine Tööohutus loomade käitlemisel		
sh. praktiline töö	2 EKAP		
iseseisev töö 48 tundi	Leiab infot teabeallikatest hukkamismeetodite kohta liigispetsiifiliselt		
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö		
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Osaleb juhendamisel, vastavalt nõuetele, karuslooma/küüliku hukkamisprotsessis ning saaduste esmatöötlemisel		
sh. hindekriteeriumid	Puuduvad		
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.		

	Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd, sooritatud hindamisülesanded.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Nõukogu Määrusest (EÜ) nr 1099/2009, 24. september 2009 Õpetaja poolt koostatud konspekt http://kyylikud.weebly.com/ Soidla, R., Anton, D., Lepasalu, L., Veri, K. Tapaloomade vedu ja algtöötlemine. 2009. Tartu

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	T-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHT	3	K. Kalmus
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt B- või C1- kategooria mootorsõiduki juhiluba		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab T- kategooria masinate juhtimiseks vajalikke liiklusalaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi masinate ohutul käsitlemisel ning liiklemisel asulavälisel ning asula teedel, vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt kehtestatud nõuetele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid nõuetekohaselt	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid, tagab masina häireteta juhtimise liikluses, korraldab nõuetekohaselt oma tööd masinal; hindab masina tehnilist seisukorda lähtudes liikluse ning töö- ja keskkonnakaitse nõuetest; järgib masina tehnohooldusgraafiku õigeaegset täitmist. 		
2. juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt ja ohutult jälgides liiklust ja arvestades liiklusseaduse nõuetega	<ul style="list-style-type: none"> juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt, jälgib liiklust, näeb ette võimalikke ohte ning hoiab need ära. Liikleb ohutult erinevates tee- ja ilmaoludes teisi liiklejaid arvestavalt. Traktoriga teedel ja tänavatel liigeldes täidab liiklusseaduse nõudeid; tegutseb õigesti liiklusõnnetuse korral. 		
Teemad, alateemad	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses Liiklusreeglid, käitumine erinevates liiklus- ja ilmastikuoludes. Juhikohustused. Liiklusreeglite nõuded, liikluskorraldusvahenditähendus. Sõidukiasukoht liikluses. Masinaehitus Masinajamasina mootorierinevate süsteemide, seadmetenimemehhanismide töötamise põhimõtted.		

	<p>Masinakorrashoid, töökaitsejaohutustehnika Masinatekorrashoiupõhimõtted, tööõigusejätöötervishoiualused, tööohutusejakeskkonnakaitsenõuded.</p> <p>Liiklusohutus Üldteadmised liiklusohutusega seonduvast.</p> <p>Liikluspsühholoogia Üldteadmised liikluspsühholoogiast, inimese psühholoogilised omadused, liiklusohutust mõjuvate gurid ja isikud omadused.</p> <p>Liiklusalase dlisanõuded ja eeskirjad Masinajuhiohteenetavad jakeskkonda säästvad hoiakud.</p> <p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 5 tundi</p> <p>Masinakäsitlemine, harjutused õppeväljakul vastavalt traktori-, liikurmasinajamasinrongijuhiliiklusalaste kvalifikatsiooninõuetele lisa 4 alusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötervishoiu, tööohutuse - jakeskkonnakaitsenõuded enne masinakäivitamist; - masinajuht hooval, nende otstarve, mootoriohutukäivitamine; - ohutud juhtimisvõtted; - masinaga manööverdamine erinevate käikude kasutamisel; - sõit haagise või greaadijuurde, haagise ohutu haakimine ning sõit haakeseadmega. <p>praktilised sõitliikluses, ohutusmaantelejaasulas, vastavalt traktori-, liikurmasinajamasinrongijuhiliiklusalaste kvalifikatsiooninõuetele lisa 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõitliiklusvoos (gabariidid, aeglanesõiduk, kiirus, teiste liiklejate gaarvestamine); - ristmike ületamine; - sõit ühesuunalisel teel; - peatumine ja parkimine; - möödasingitajaga sipõõre; - vähekaitstud liiklejad, nende ohutuse tagamine. <p>Sõite rioludes</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõit udu, vihma, lumesajus ja pime ajal; - koolisõidueksam.
sh iseseisev töö 46 tundi	Teadmiste täiendamine kooli poolt väljastatud temaatilise õpimapi läbitöötamise käigus
Õppemeetodid	Kontaktõpe. Loeng, vestlus, praktiline töö, arutelu ja analüüsimine.
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete alusel. Hindamisülesanded:

	1. Teoreetilisteadmistekontroll: oskuste, käitumise ja hoiakute tundmine vastavalt T-kategooria juhikvalifikatsiooninõuetele. Teadmiste test, mis koosneb 60 valikvastustega küsimusest. Testi positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 55 õiget vastust 2. Praktilise sõidu teostamine ja masina käsitlemine. Tulemust hinnatakse vaatluse teel, jälgides sealjuures kõiki liikluse, töö- ja keskkonnakaitse nõudeid
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamise meetodid	Teadmiste test, praktiline sõidu ülesanne T kategooria masinaga, vestlus
Õppematerjalid	E-õppematerjalid „Tööhutusnõuded tõstukitega töötamisel“ Konspekt „Traktorid, liikurmasinad ja eritöomasinad koostaja“ Aide Autokool Liiklusseadus, liiklustestid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	TÖÖOHUTUS, TURVALINE TÖÖKESKKOND JA ESMAABI	3	E. Laurson, H. Luhtmaa
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpilane rakendab töötervishoiu- ja tööhutuselaseid teadmisi ning korraldab ettevõttes töötervishoiu- ja tööhutuselaseid töid.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske vastavalt juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske; • Selgitab tööõnnetuse ja kutsehaigestumise põhjuseid, nende ennetamise võimalusi ning täidab vastavasisulist dokumentatsiooni. 		
2. tunneb töötervishoiu ja tööhutuse korralduse nõudeid riigi ja ettevõtte tasandil vastavalt eeskirjadele	<ul style="list-style-type: none"> • Orienteerub tööseadusandluses, töökeskkonna süsteemis ning riikliku järelevalve tavades; • Tunneb töötervishoiu ja tööhutuse korraldamise nõudeid ettevõttes; • Kirjeldab sisekontrolli läbiviimist, töötervishoiu ja tööhutuse tegevuskava ning töötajate sisekontrolli kava koostamist. 		
3. koostab riskianalüüsi, hinnates riske	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab riskianalüüsi arvestades töökeskkonna ohutegureid (füüsilised, keemilised, bioloogilised, 		

ning nende ohjamise abinõusid vastavalt juhistele	füsioloogilised) ning nende mõju tervisele; <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab riskide hindamise meetodeid ning nende ohjamiseks kasutatavaid abinõusid (tule- ja elektriõhutus ettevõttes, ergonoomika jm).
4. kirjeldab esmaabi olemust ja annab esmaabi	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab kannatanu seisundit ja otsustab järgneva tegevuse; • Elustab kannatanu vastavalt situatsioonile; • Peatab verejooksu ja kutsub vajadusel kiirabi; • Selgitab haavade tekke põhjused ning seob haavad; • Iseloomustab traumasid ja luumurde ning nendega seonduvaid ohte. Fikseerib luumurru ja kutsub kiirabi; • Hindab füüsikaliste ja keemiliste traumade ulatust ning raskusastet. Võimalusel annab esmaabi.
Teemad, alateemad	Töökeskkonna ohutus Töökeskkonna mõiste. Töökeskkonnas esinevad ohud. Töökeskkonna ohutegurid, nende mõju tervisele (füüsikalised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid). Tööohutus kalakasvanduses erinevates tööprotsessides ja masinate ning seadmete käsitsemisel. Ergonoomia. Tööolme Riskianalüüs. Riskianalüüsi mõiste. Riski hindamise meetodid. Riskide ohjamise abinõud. Töötervishoiu ja tööohutuse korralduse õiguslikud alused Töötervishoiu ja tööohutuse korraldus riigi tasandil (struktuur töökeskkonnasüsteemis, riiklik järelevalve) ja ettevõtte tasandil (tööandja ja töötaja kohustused ning õigused, töökeskkonnaspetsialist, töökeskkonnavolinik, töökeskkonnanõukogu). Koostöö. Sisekontroll. Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava. Töötajate tervisekontroll. Õnnetusohu. Tööõnnetus ja kutsuhaigestumine. Tööandja ja töötaja vastutus Esmaabi Tegutsemine õnnetuskohal, elustamine, verejooksu peatamine, šokis kannatanu abistamine, esmaabi haavade, luumurdude, liigesevigastuste korral, sidumine esmaabi äkkhaigestumiste korral
sh iseseisev töö 38 tundi	Tutvub ohutus – ja kasutusjuhenditega Kontrollib esmaabikapi sisu säilivust ja olemasolu
Õppemeetodid	Arutelu, rühmatöö, harjutused, õppevideo analüüs, juhtumianalüüs
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded 1. Teadmiste kontroll õpiväljundi nr 1 teemade kohta 2. Lahendab meeskonnatööna situatsioonülesande

	3. Koostab riskianalüüsi juhendi abil 4. Elustamine 5. Sidumine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh on täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	Sotsiaalministeerium. Töökeskkonna käsiraamat http://www.ti.ee/ott/raraamat.pdf Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060 Töölepingu seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030 http://www.toe.lu.ee